

ומתמן אתתקן פורסיה דקודשא בריה הוא. ומאן איהו פורסיה. אלין אינון צדק ומשפט. הדיא הוא דכתיב, (תהלים פט) צדק ומשפט מכוון כסאך. ומאן דדאין דינא, בעי למידן (ס"א למיתב) בכורסיה דמלפא. ואי פגים חד מנייהו, כאלו פגים לכורסיה דמלפא. וכדין קדשא בריה הוא אסתלק מביניהו דדייני, ולא קאים בדיניהו. ומאי אמר. (תהלים יב) עתה אקום יאמר יי' וגו'. ורוחא דקודשא אמר, (תהלים נז) רומה על השמים אלהים.

רעיא מהימנא

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך (ויקרא יט) וגו'. פקודא דא, לאוכחא לההוא דחטי, למחזי ליה רחימו סגיא, דרחים ליה, בגין דלא יתענש איהו. דהא בקודשא בריה הוא כתיב, (משלי ג) כי את אשר יאהב יי' יוכיח. וכמה דקודשא בריה הוא עביד ואוכח למאן דרחים ליה, הכי יוליף בר נש מההוא ארחא, ויוכח לחבריה. קדשא בריה הוא כמאי אוכח לבר נש. אוכח ליה ברחימו בסתרא, אי יקבל ליה יאות. ואי לא, אוכח ליה בין רחימו. אי יקבל יאות. ואי לא, אוכח ליה באתגלייא לעיניהון דכלא. אי יקבל יאות. ואי לאו, שרי ליה, ולא אוכח ליה, ושביק (ד"ט פ"ד ע"א) ליה ייזיל ויעביד רעותיה.

בקדמיתא אודע ליה בסתרא, בגין לאוכחא ליה, ולא תערא ליה, דלא ינדע ביה בר נש. ודיא איהו ביניה לביניה. אי מקבל יאות. ואי לאו, אודע ליה בין רחימו, בזמנא דכהנא רבא הוה בעלמא, יהיב ליה מרעין בערסיה, ואתו רחימוי דקודשא בריה הוא, ואודעין ליה, אי אית ביה חובא דייטוב מניה, ולענין במליה. אי מקבל יאות, ואי לאו אוכח ליה באתגלייא, במקמוניה, בבנוי, דכלא מלחשן עליה, וייתון לגביה. אי מקבל מוטב, ואם לא - מוכיח אותו בגלוי, במקומו, בבניו, שכלם מדברים עליו ויבואו אליו. אם

הקדוש ברוך הוא. ומי הוא הכפסא? אלו הם צדק ומשפט. זהו שכתוב (שם פט) צדק ומשפט מכוון כסאך. ומי שדין דין, צריך לדון (לשבת) בכסא המלך. ואם פוגם אחד מהם, כאלו פגם את כסא המלך. ואז הקדוש ברוך הוא מסתלק מבין הדיינים, ולא עומד בדיניהם. ומה אומר? (שם יב) עתה אקום יאמר ה' וגו'. ורוח הקדש אומר, (שם נז) רומה על השמים אלהים.

רעיא מהימנא

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך וגו'. מצוה זו להוכיח את אותו שחטא להראות לו אהבה רבה, שאהב אותו, כדי שהוא לא יענש. שהרי כתוב בקדוש ברוך הוא, כי את אשר יאהב ה' יוכיח. וכמו שעושה הקדוש ברוך הוא ומוכיח את מי שאהב אותו, כך ילמד אדם מאותה הדרך ויוכיח את חברו. במה מוכיח הקדוש ברוך הוא את האדם? הוא מוכיחו באהבה בסתר. אם יקבל אותו - יפה. ואם לא מוכיחו בין אוהביו, אם יקבל - יפה, ואם לא - מוכיחו בגלוי לעין כל. אם יקבל - יפה. ואם לא - מניח אותו ולא מוכיח אותו, ועוזב אותו שילך ויעשה את רצונו.

בראשונה מודיעה לו בסתר, כדי להוכיח אותו ולעורר אותו, שלא יפיר בו בן אדם. וזה הוא בינו לבניו. אם מקבל - טוב, ואם לא - מודיע לו בין אוהביו. בזמן שהכהן הגדול היה בעולם, נתן לו מחלה במטתו, וכאן אוהביו של הקדוש ברוך הוא, ומודיעים לו, שאם יש בו חובה שישוּב ממנה ויענין בדבריו. אם מקבל -

מקבל - מוטב, ואם לא - מתיר לו קונו לעשות רצונו, ולא מחזיק בו לעולמים. כגון זה צריך לו להוכיח לחברו בראשונה בסתר, ואחר כך בין אוהביו, ולבסוף בגלוי. מכאן ולהלאה יעזב לו ויעשה כרצונו.

ועד זה כתוב הוכח תוכיח. הוכח - בסתר, שלא ידע בו בן אדם. תוכיח - בין חבריו ואוהביו. את עמיתך - בגלוי. ועל בן לא כתוב בראשונה תוכיח, אלא הוכח. ועוד הוכח - אם הוא אדם שיתבייש, לא יאמר לו ולא יוכיח אותו אפילו בסתר, אלא יאמר לפניו כמי שמספר בדברים אחרים. ובתוך אותם דברים יזכיר מי שעושה אותו החטא הוא כך וכך, כדי שהוא ידע בעצמו ויעזב את אותו החטא. ועל בן הוכח. ואם לא - תוכיח. ואחר כך את עמיתך - בגלוי. מכאן והלאה - ולא תשא עליו חטא.

דבר אחר ולא תשא עליו חטא - שהרי כיון שאדם מוכיח את חברו ומזדמן להוכיחו בגלוי, לא יעלה לפניו אותו חטא שעשה, שאסור לו ודאי, אלא יאמר סתם, ולא יעלה עליו אותו חטא בגלוי, ולא ירשם עליו חטא. שהקדוש ברוך הוא חס על פבודו של אדם אפילו ברשעים. (עד כאן רעיא מהימנא). פתח ואמר, ויהי קול השופר הולך וגו'. ויהי קול השופר, פאן נחלקו ספרי הקדמונים וכו', עד שבאו רבי אבא ורבי יהודה, והודו לרבי אהא.

קמו. עד שהיו הולכים, אמר רבי אלעזר, לא תלך רכיל בעמך, לא תשנא את אחיך, לא תקם ולא תטר. הרי בארנו אותם, וכלם התעוררו עליהם החברים. אבל נאמר דבר בפרשה הזו. כתוב את חקתי תשמרו, בהמתך לא תרביע פלאים, שטטנו לא יעלה עליך.

נאות. ואי לאו שארי ליה מאריה למעבד רעותיה, ולא נתקיף ביה לעלמין. כגוונא דא אצטרף ליה לאוכחא לחבריה בקדמיתא בסתרא. לבתר בין רחימוי. לבתר באתגלייא. מפאן ולהלאה ישבוק ליה ויעביד רעותיה. ועל דא כתיב הוכח תוכיח. הוכח: בסתרא, דלא ינדע ביה בר נש. תוכיח: בין חברוי ורחימוי. את עמיתך: באתגלייא. ועל דא לא כתיב בקדמיתא תוכיח, אלא הוכח. תו הוכח, אי איהו בר נש דיקסוף, לא יימא ליה ולא יוכיח ליה אפילו בסתרא, אלא יימא קמיה, כמאן דמשמע במלין אחרנין. ובגו אינון מלין, ידבר מאן דעבד ההוא חובא הוא כף וכף, בגין דאיהו ידע בגרמיה, וישתביק מההוא חובא. ועל דא הוכח. ואם לאו, תוכיח. ולבתר את עמיתך באתגלייא. מכאן ולהלאה ולא תשא עליו חטא.

דבר אחר ולא תשא עליו חטא, דהא כיון דבר נש אוכח לחבריה, ואזדמן לאוכחא ליה באתגליא, לא יסלק קמיה ההוא חובה דעביד, דאסיר ליה ודאי, אלא יימא סתם, ולא יסלק עלוי ההוא חובא באתגלייא, ולא ירשים עלוי חובא, דקודשא בריך הוא חס על יקרא דבר נש, אפילו בחייבנא. (ע"כ רעיא מהימנא).

פתח ואמר, ויהי קול השופר הולך וגו'. ויהי קול השופר, הכא אתפליגו ספרי קדמאי וכו', עד דאתו רבי אבא ורבי יהודה, ואודו ליה לרבי אהא.

קמו, עד דהוו אזלי, אמר רבי אלעזר לא תלך רכיל בעמך לא תשנא את אחיך לא תקום ולא תטר. הא אוקימנא לון, וכלהו אתערנו עליהו חברייא, אבל נימא מלה בפרשתא דא, פתיב, את חקותי תשמרו בהמתך לא תרביע פלאים שדך לא תזרע פלאים ובגד פלאים שעטנו לא יעלה עליך.

התעוררו עליהם החברים. אבל נאמר דבר בפרשה הזו. כתוב את חקתי תשמרו, בהמתך לא תרביע פלאים, שדך לא תזרע פלאים, ובגד פלאים שעטנו לא יעלה עליך.

פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (ישעיה מג) אַתֶּם עַדֵי נְאֻם
 יְיָ וְעַבְדֵי אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי לְמַעַן תִּדְעוּ
 וּתִאֲמִינוּ וְגו'. אַתֶּם עַדֵי, אֵלֶיךָ אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל.
 וְתִגְיָנֶנּוּ, אֵלֶיךָ אֵינּוֹן שְׁמִיא וְאַרְעָא, דְּכַתִּיב (דברים
 ל) הַעֲיִדוּתִי בְכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.
 אָבֵל יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן סִהְדִין אֵלֶיךָ עַל אֵלֶיךָ,
 וְשְׁמִיא וְאַרְעָא וְכֹלָא, סִהְדִין עָלַיְהוּ. וְעַבְדֵי
 אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי, דָּא יַעֲקֹב, דְּכַתִּיב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר
 לִי עַבְדֵי אֶתְהָא יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר, וְכַתִּיב,
 (ירמיה ל) וְאֶתְהָא אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב. וְאֵית דְּאִמְרֵי
 דָּא דוֹד. וְדוֹד עַבְדֵי אִקְרִי, דְּכַתִּיב, (ישעיה לו)
 לְמַעַנִי וּלְמַעַן דוֹד עַבְדֵי אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי, דָּא דוֹד
 עֲלָאָה.

לְמַעַן תִּדְעוּ וּתִאֲמִינוּ לִי וְתִבְיִנוּ כִּי אֲנִי הוּא.
 מַאי כִּי אֲנִי הוּא. דְּאֶתְרַעֲיִתִּי בְּהֵוָה
 דוֹד, וּבְהֵוָה יַעֲקֹב. אָנָּא, הוּא אֵינּוֹן מִמֶּשׁ.
 לְפָנַי לֹא נוֹצֵר אֵל, דְּתִגְיָנֶנּוּ, קָרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְיַעֲקֹב אֵל, דְּכַתִּיב, (בראשית לג) וַיִּקְרָא לוֹ אֵל
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לְיַעֲקֹב
 אֵל. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, לְפָנַי לֹא נוֹצֵר אֵל וְאַחֲרֵי
 לֹא יִהְיֶה. וּבְגִין כֵּן, אֲנִי הוּא. פְּלֵא כְּמָה
 דְּאֶתְמַר. וְאַחֲרֵי לֹא יִהְיֶה, דְּהָא דוֹד הָכִי אִקְרִי,
 וְלֹא אֵית בְּתַרְיָה אַחֲרָא.

תָּא חֲזִי, פַּד בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא,
 אֶתְקִין כָּל מַלְאָה וּמְלָאָה, כָּל חַד וְחַד
 בְּסִטְרוּי. וּמְנִי עָלַיְהוּ חִילִין עֲלָאִין. וְלִית לָךְ
 אֶפִּילוּ עֲשָׂבָא זַעִירָא בְּאַרְעָא, דְּלִית לִיהּ חִילָא
 עֲלָאָה לְעִילָא. וְכָל מָה דְּעַבְדִין בְּכָל חַד וְחַד,
 (תרי נוסחתי) וְכָל מָה דְּכָל חַד וְחַד עָבִיד, פְּלֵא הוּא
 בְּתַקִּיפּוּ דְּהֵוָה חִילָא עֲלָאָה, דְּמִמְנָא עָלִיהּ
 לְעִילָא. וְכִלְהוּ נְמוּסִין גְּזִירִין מְדִינָא, עַל דִּינָא
 נְטִילִין, וְעַל דִּינָא קִיּוּמִין. לִית מָאן דְּנִפְיִק (דף
 פ"ו ע"ב) מִן קִיּוּמִיָּה לְבַר.

פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, אַתֶּם עַדֵי
 נְאֻם ה' וְעַבְדֵי אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי לְמַעַן
 תִּדְעוּ וּתִאֲמִינוּ וְגו'. אַתֶּם עַדֵי,
 אֵלֶיךָ אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל. וְשְׁמִיא וְאַרְעָא, אֵלֶיךָ אֵינּוֹן
 שְׁמִיא וְאַרְעָא, שְׁכַתוּב (דברים ד)
 הַעֲיִדוּתִי בְכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם
 וְאֶת הָאָרֶץ. אָבֵל יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן סִהְדִין
 אֵלֶיךָ עַל אֵלֶיךָ, וְשְׁמִיא וְאַרְעָא וְכֹלָא
 עַדֵי עָלַיְהוּ. וְעַבְדֵי אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי
 - זֶה יַעֲקֹב, שְׁכַתוּב (ישעיה מט)
 וַיֹּאמֶר לִי עַבְדֵי אֶתְהָא יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 בְּךָ אֶתְפָּאֵר, וְכַתוּב אֵל תִּירָא
 עַבְדֵי יַעֲקֹב. וְיֵשׁ אִמְרִים, זֶה דוֹד.
 וְנִקְרָא דוֹד עַבְדֵי, שְׁכַתוּב (שם לו)
 לְמַעַנִי וּלְמַעַן דוֹד עַבְדֵי אֲשֶׁר
 בְּחַרְתִּי, זֶה דוֹד הַעֲלִיּוֹן.

לְמַעַן תִּדְעוּ וּתִאֲמִינוּ לִי וְתִבְיִנוּ
 כִּי אֲנִי הוּא (ישעיה מג). מַה זֶה כִּי
 אֲנִי הוּא? שֶׁתִּרְצִיתִי בְּאוֹתוֹ דוֹד
 וּבְאוֹתוֹ יַעֲקֹב, אֲנִי הוּא הֵם מִמֶּשׁ.
 לְפָנַי לֹא נוֹצֵר אֵל, שְׁשִׁנִּינוּ, קָרָא
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב אֵל,
 שְׁכַתוּב (בראשית לג) וַיִּקְרָא אֵל אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל. הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא
 לְיַעֲקֹב אֵל. זֶהוּ שְׁכַתוּב לְפָנַי לֹא
 נוֹצֵר אֵל וְאַחֲרֵי לֹא יִהְיֶה. וּמִשּׁוּם
 כֵּן אֲנִי הוּא, הַכֹּל, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר.
 וְאַחֲרֵי לֹא יִהְיֶה, שְׁהֵרִי דוֹד נִקְרָא
 כֵּן, וְאֵין אַחֲרָיו אַחַר.

בֵּא רְאֵה, כְּשֶׁבְרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הָעוֹלָם, תִּקֵּן כָּל דְּבַר
 וְדְבַר, כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּצִדּוֹ, וּמְנָה
 עָלֵיהֶם כַּחוֹת עֲלִיּוֹנִים. וְאֵין לָךְ
 אֶפִּילוּ עֲשָׂבָא קָטָן בְּאַרְץ שְׂאִין לוֹ
 כַּח עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה. וְכָל מָה
 שְׁעוֹשִׂים עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, (שתי
 נוסחאות) וְכָל מָה שְׁכַתוּב אֶחָד וְאֶחָד
 עוֹשֶׂה, הַכֹּל הוּא בְּחֻזֵק שֶׁל אוֹתוֹ
 הַכַּח הַעֲלִיּוֹן שְׁמִמְנָה עָלָיו
 מְלַמְעָלָה. וְכָל הַהִנְהָגוֹת גְּזוּרוֹת
 מִן הַדִּין, עַל דִּין הֵם נוֹסְעִים, וְעַל
 הַדִּין הֵם עוֹמְדִים. אֵין מִי שִׁיּוּצָא
 מִמְקוֹמוֹ הַחוּצָה.

וּבְלִיָּהוּ מִמָּנוּ, מִן יוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא,
מִתְפַקְדָן שְׁלִטוֹנִין עַל כָּל מְלָה וּמְלָה.
וְכִלְהוּ נְטִלִין עַל נִימוּסָא אַחְרָא עֲלֵאָה, דְנִטְלִין
כָּל חַד וְחַד. כְּמָה דְכְתִיב, (משלי לא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד
לֵילָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרוֹתֶיהָ. פִּיּוֹן
דְנִטְלִין הֵהוּא חֶק, כְּלֵהוּ אֶקְרוּן חֻקוֹת, וְהֵהוּא
חֶק דְאַתְיִיחִיב לְהוּ, מִן שְׁמַיָא קָא אֲתִי, וְכַדִּין
אַתְקִרוּן חֻקוֹת שְׁמַיִם. וּמְנַלָן דְמִן שְׁמַיִם קָא
אַתְיִין. דְכְתִיב (תהלים פא) כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא.

וְעַל דָּא כְתִיב, אֵת חֻקוֹתֵי תְשֻׁמוֹרוֹ בְּגִין דְכָל
חַד וְחַד מְמַנָּא עַל מְלָה יְדִיעָא בְּעֲלֵמָא,
כְּהֵהוּא חֶק. בְּגִין כְּדָּ אָסִיר לְמַחְלָף זִינִין,
וְלֹאֲעֵלָא זִינָא בְּזִינָא אַחְרָא. בְּגִין דְאַעְקֵר לְכָל
חֵילָא וְחֵילָא מְאַתְרִיָּהוּ, (ואכחיש פמליא של מעלה)
וְאַכְחִישׁ פּוּמְבִי דְמִלְכָּא.

כְּלָאִים, מַהוּ כְּלָאִים. כְּמָאן דִּיהִיב אַחְרָא כְּבִי
מִטְרָא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ירמיה לו) אֵל בֵּית
הַכְּלָא, בְּגִין דְלָא לְמַעַבְד מִיַּדִּי. כְּלָאִים:
מְנִיעוּתָא, דְמִנַּע לְכָל אִינוּן חֵילִין מְעַבְדְּתָא
דְלַהוּן. כְּלָאִים: עֲרֻבוּבִיָּא, דְעַבִּיד עֲרֻבוּבִיָּא
בְּחֵילָא דְלַעִילָא, וְאַכְחִישׁ פּוּמְבִי דְמִלְכָּא, כְּמָה
דְאַתְמַר, (ובגין כך) וּבְגַד כְּלָאִים שְׁעֻטְנֵז לֹא יַעֲלֶה
עֲלֵיָּךְ.

תָּא חֲזִי, כְתִיב (בראשית ב) וּמַעַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע
לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת
תָּמוּת. וְהָא אַתְמַר, דְשָׁנִי פְקוּדוֹי דְמִלְכָּא,
וְאַחְלָף עֵץ חַיִּים, דְבִיָּה אֲשֶׁתְּלִים כְּלָא, וּבִיָּה
תְּלִיָּא מְהִימְנוּתָא, וְאַתְדַּבֵּק בְּאַתְר אַחְרָא. וְהָא
תְּנִינָן, בְּכֵלָא בְּעִי בַר נֶשׁ לְאַחְזָאָה עוּבְדָּא
כְּגוּוֹנָא דְלַעִילָא, וְלְמַעַבְד עוּבְדָּא כְּמָה
דְאַצְטְרִיָּךְ. וְאִי אֲשֶׁתַּנִּי בְּמְלָה אַחְרָא, הוּא
אַנְגִּיד עֲלֵיהּ לְשָׂרְיָא בִּיָּה מְלָה אַחְרָא דְלֹא
אַצְטְרִיָּךְ.

וְכַרְ הַמְּמַנִּים, מִיּוֹם שְׁנַבְרָא
הָעוֹלָם, נְתַמְנּוּ שְׁלִיטִים עַל כָּל
דְבַר וְדְבַר, וְכֹלָם מִתְנַהֲגִים עַל
הַנְּהִיגָה אַחְרַת עֲלִיוְנָה שְׁנוּטְלִים
כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּמוֹ שְׁפַתּוֹב (משלי
לא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד לֵילָה וַתִּתֵּן טָרֶף
לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרוֹתֶיהָ. פִּיּוֹן
שְׁנוּטְלִים אוֹתוֹ חֶק, כְּלָם נְקִרָאִים
חֻקוֹת, וְאוֹתוֹ הַחֶק שְׁנַתֵּן לְהֵם כָּא
מְשָׁמִים, וְאִזּוּ נְקִרָאִים חֻקוֹת
שְׁמַיִם. וּמִנִּין שְׁבָאִים מְשָׁמִים?
שְׁפַתּוֹב (תהלים פא) כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל
הוּא.

וְעַל בְּן כְּתוֹב אֵת חֻקְתֵי תְשֻׁמוֹרוֹ,
מְשׁוּם שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד מְמַנָּה עַל
דְבַר יְדוּעָ בְּעוֹלָם, בְּאוֹתוֹ הַחֶק.
מְשׁוּם כְּדָּ אָסִיר לְהַחְלִיף מִיָּנִים
וְלַהֲכַנִּים מִיָּן בְּמִין אַחַר, מְשׁוּם
שְׁעוֹקֵר אֵת כָּל כַּח וְכַח מְמַקּוֹמוֹ,
(ומכחיש פמליא של מעלה) וּמְכַחִישׁ אֵת
פְּרָסוּם הַמְּלָךְ.

כְּלָאִים, מַהוּ כְּלָאִים? כְּמִי שְׁנוֹתָן
מִשְׁהוּ אַחַר בְּבֵית הָאֲסוּרִים, כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר (ירמיה לו) אֵל בֵּית הַכְּלָא,
כְּדִי לֹא לַעֲשׂוֹת דְבַר. כְּלָאִים -
מְנִיעָה, שְׁמוֹנַע אֵת כָּל אוֹתָם
הַכַּחוֹת מִן הַמַּעֲשֵׂה שְׁלָהֶם.
כְּלָאִים - עֲרֻבוּבִיָּה, שְׁעוּשָׁה
עֲרֻבוּבִיָּה בְּכַח שְׁלַמְעֵלָה וּמְכַחִישׁ
אֵת פְּרָסוּם הַמְּלָךְ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר
וּבְגַד כְּלָאִים שְׁעֻטְנֵז לֹא יַעֲלֶה
עֲלֵיָּךְ.

כָּא רָאָה, כְּתוֹב (בראשית ב) וּמַעַץ
הַדְּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ
כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת.
וְהָרִי נִתְבָּאֵר, שְׁשֻׁנָה מַצּוֹת הַמְּלָךְ,
וְהַחְלִיף עֵץ חַיִּים, שְׁבוּ הַשְּׁתֵּלִים
הַכָּל וּבֹו תְלוּיָהּ הָאֲמוּנָה, וְנִדְבֵק
בְּמַקּוֹם אַחַר. וְהָרִי שְׁנִינּוּ, בְּכָל
צְרִיף אָדָם לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה כְּמוֹ
שְׁלַמְעֵלָה וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה כְּמוֹ
שְׁצִרִיף. וְאִם שְׁנָה בְּדְבַר אַחַר,
הוּא מְשַׁפִּיעַ לְהַשְׁרוֹת בּוֹ דְבַר
אַחַר שְׁלֹא צְרִיף.